

Høring om INTEGRATIONSINDSATS

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Svar fra Københavns Lærerforening, KLF

UDFORDRINGER TIL DE KØBENHAVNSKE SKOLER

Der er krav om øget faglighed, der er behov for øget social mobilitet og inklusion, større brug af distriktsskoler, mindre søgning til privatskoler, og mindskning af præstationsgab mellem de et- og tosprogede elever.

GENEREL TILSLUTNING

Forslaget til den omfattende 'Integrationsindsats' er et væsentligt bidrag til at imødekomme de nævnte udfordringer. Københavns Lærerforening kan derfor i hovedtrækkene tilslutte sig rækken af initiativer. Vi har kommentarer til adskillige punkter, overvejelser i forhold til visse dilemmaer og forslag til nogle forbedringer og supplerende initiativer.

Udfordringerne er så komplekse, at der er behov for fortsatte analyser og bæredygtige, langsigtede og målrettede initiativer, der løbende justeres. Hele projektet kræver støtte og styring, stamina og tålmodighed, og at der ikke foretages politiske hovsa-krumspring.

Vi noterer med tilfredshed, at programmet bygger på nogle tiltalende principper. Der er tale om frivillighed, tidlig indsats, fair behandling af alle og bevarelse af lighedsprincippet.

Målene om at blande børn og unge etnisk og socialt, give bedre pædagogiske tilbud og dermed øge chanceligheden kan vi absolut tilslutte os. Det gælder også målet, at alle byens børn opnår forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse og få adgang til arbejdsmarkedet.

Et væsentligt aspekt er, at der opereres med et helhedssyn på barnet for at skabe sammenhæng i dets liv fra 0-18 år. Som skolefolk glæder det os, at indsatsen i daginstitutionerne ud over at være et mål i sig selv, nu også gerne må gøre barnet skoleparat. Hensigten er ikke at gøre det nemt for skolen, men nemmere og bedre for barnet. Et andet aspekt er, at alle byens børn skal have de bedste muligheder for læring og trivsel, der er afgørende vigtigt for udbyttet af undervisningen.

LEDELSE

Inklusion og integration beskrives som bærende principper i den ny forvaltningsorganisering. Det vil derfor være nærliggende at oprette en særskilt lederstilling for integration, således som det er sket med inklusion og forstærke bemandingen på integrationsområdet med de både berettigede og forøgede mål og krav, der ligger i den nye indsats.

SKOLEN I LOKALSAMFUNDET

Skolen bør efter vores mening afspejle sit kvarter og dets befolkningssammensætning og være et væsentligt omdrejningspunkt både socialt og kulturelt. Den foreslåede model med at tilbyde sprogsvage børn en skole i et andet område kolliderer således med vores opfattelse af betydningen af skolen som et lokalt fyrtårn. Alternativet til at flytte nogle elever vil jo være at skabe den bedst mulige lokale skole, der kan tilgodese alle dens elevers behov. At dét kan lade sig gøre er bevist af den londonske multikulturelle bydel Islington, hvor man massivt på de 13 skoler har sat ind med støtte til det enkelte barn ved brug af 40 (!) veluddannede konsulenter med sproglige kompetencer på børnenes modersmål. Resultatet er efter fem år, at eleverne fra dette meget lidt begunstigede område ligger over det engelske karaktergennemsnit. Et imponerende og inspirerende udviklingsarbejde, der bør studeres nøjere i København, og som kunne supplere både de igangværende og kommende indsatser. En beskrivelse er bragt i KK nr. 19, december 2010, der også kan læses på KLF's hjemmeside: www.klf-net.dk under rubrikken KK.

FORSLAG

Det anbefales, at forvaltningen og også gerne udvalget foretager en **studietur til Islington** i London for at indhente inspiration til yderligere forbedringer i København.

INDSATSEN PÅ FØRSKOLEOMRÅDET

Det er meget fornuftigt og i høj grad tiltrængt, at indsatsen på daginstitutionsområdet forstærkes og kvalificeres. Det er således fint, at 6-8 vuggestuer i udsatte områder tilgodeses, og vi forventer, at langt flere institutioner fremover vil blive inddraget. Vi kan varmt støtte det foreslåede systematiske pædagogiske arbejde med børnenes sprog og berigende sprogmiljøer til gavn for alle, udviklingen af en værktøjskasse og den opfølgning, der vil komme fra kompetencepersoner. Vi noterer os tillige, at der skal etableres faglige netværk, noget vi forventer også bliver etableret på skoleområdet. Fx er der brug for en genskabelse af det tidligere faglige netværk for børnehaveklasseledere, der foregik med forvaltningens tosprogs konsulenter som tovholdere. Det kan give inspiration og kompetenceløft i børnehaveklasseledernes arbejde med de tosprogede børn og især med deres sproglige udvikling. Det kan foregå i et samspil med fagfolk inden for integration og sproglig udvikling.

SPROGVURDERINGER

Erfaringer fra blandt andet Bornholm, hvor man har haft sprogvurderinger i over 25 år, viser, at sprogvurderinger i både 3 og 5 års alderen er yderst nyttige. Familierne er også glade for, at deres børn derved får en ekstra opmærksomhed, og at de får mulighed for – efter rådgivning – at støtte deres børn bedre.

FORSLAG

1. Da **børnehaveklasselederne** skal foretage sprogvurderinger parallelt med pædagogerne, der får 2½ time pr. barn, **bør** disse **også tildes den nødvendige tid**, idet der er tale om en ekstra-

opgave, der ikke er afregnet for i arbejdstidsaftalen. **KLF forventer derfor, at der snarest meldes tid ud til skolerne.**

2. Hvis den forstærkede tidlige indsats skal kunne følges op i skolen med udbytte, er der et stærkt behov for at ansætte **2 børnehaveklasseledere i hver klasse** – også taget i betragtning, at hele 40% af de tosprogede elever ikke har tilstrækkelige danskkundskaber ved skolestart. I dag er børnenes overgang fra børnehave til børnehaveklasse i øvrigt tit for overvældende med alt for få voksne til de ofte mange, mange børn og dertil kommer de mange nye opgaver blandt andet som følge af inklusionspolitikken.

3. Idet de sprogansvarlige i alle institutionerne meget fornuftigt vil blive samlet til **netværksmøder** med områdets sprogvejleder med henblik på faglig opkvalificering og erfarings- og vidensdeling, må **noget lignende gennemføres i indskoling. KLF forventer derfor, at det snarest drøftes, hvordan et tilsvarende kvalitetssikrende initiativ iværksættes i folkeskolen.**

4. Efteruddannelse for pædagoger via 'Sprogpakken' lyder vældig givtigt og beskrives som en mulighed for systematisk at få opkvalificeret samtlige enheder med den nyeste viden inden for området. **Da UCC fremover vil have den som en 'hyldevare' forventer KLF, at også børnehaveklasselederne bliver tilbudt 4-dageskurserne.**

5. Vi vil foreslå, at **også børnehaveklasselederne får adgang til den værktøjskasse**, som pædagogerne tilbydes.

SPROGPLADSER

Selv om oprettelsen af flere sprogpladser i daginstitutionerne givet vil medføre visse protester, er det en meget fornuftig måde både at opnå en bedre fordeling af et- og tosprogede børn på og at fremme relationerne mellem familier med forskellig social og etnisk baggrund. Derved skabes der kendskab og sikkert også venskab, der kan fremme den sociale integration og bidrage til den bedre sammenhængskraft i byen, der er hårdt brug for. Det vil forventeligt også kunne bidrage til, at flere børn med etsproget baggrund senere vil vælge den lokale folkeskole.

Da sundhedsplejerskerne er initiativtagende, må det forventes, at forvaltningen sikrer, at de har den fornødne viden og uddannelse samt tid til at løse opgaven.

SPROG- OG RÅDGIVNINGSCENTERET

Centret får en væsentlig og vanskelig rolle i hele projektet. Det skal sikre, at børnene får det bedste pædagogiske tilbud, hvilket på den ene side forudsætter et præcist billede af hver enkelt barns udgangspunkt og behov og på den anden side nøjagtigt at kunne udpege den skole, der bedst tilgodeser barnet. Det bliver heller ikke nogen hel enkel opgave at få forældre til børn med svage sproglige forudsætninger til at vælge skoler uden for familiens kvarter. For at skabe et godt samarbejds-klima bør der også være medarbejdere, der har anden etnisk baggrund og derfor kender kulturerne og kan skabe tilliden.

Henvisning til de tre heldagsskoler bør være sjældne, da disse skoler i forvejen har en overvægt af børn med svage sproglige forudsætninger.

Udvælgelsen af modtagerskoler bestemmes ud fra fire kriterier. I den forbindelse vil det blive nødvendigt at forfine kvalitetsrapporterne med hensyn til at præcisere skolens evner og muligheder for at tilgodese denne svage elevgruppe.

Det er ikke klart af indstillingen, hvorvidt det er centret eller skolens ledelse, der har beslutningskompetencen i forhold til skoleskiftere.

FORSLAG

1. Der knyttes tosprogede medarbejdere til centeret, og der sikres midler til **tolkebestand**.
2. At oprette en stilling som **tilsynskonsulent** er fornuftigt, men måske skulle man finde en **anden titel**, fx evaluerings- eller udviklingskonsulent.
3. Det skal præciseres, hvem der har den endelige beslutningsret, når det gælder afgørelse af placering af skoleskiftere. Er det skoleledelsen på skolen eller er det rådgivningscentret?

JUSTERET ELEVOPTAG

Københavns Lærerforening kan tilslutte sig det justerede elevoptag, hvor grænsen for antallet af fritvalgs elever nedsættes fra 24 til 21.

Vi kan endvidere støtte den positive særbehandling af tosprogede elever, der vil ske ved tilføjes af et etnisk kriterium i forhold til optagelse på en anden skole end grunddistriktsskolen. Det vil give tosprogede elever forrang til optagelse på skoler med få tosprogede elever frem for elever, der bor nærmere skolen begrundet i, at denne fortrinsret kan medvirke til en bedre fordeling, der jo er et af de overordnede mål.

JUSTERING AF SKOLERNES GRUNDDISTRIKTER

Det er både fornuftigt og påkrævet at foretage nogle grunddistriktsændringer, da grænserne for det første adskillige steder forfordeler nogle skoler og for det andet, fordi ændringer kan bidrage til at skabe en mere blandet elevsammensætning på skolerne.

Vi kan også tilslutte os, at der foretages en årlig revision.

UNDERSTØTNING

Det fremhæves, at BUF skal fortsætte med at understøtte skolerne i at tiltrække flere elever fra grunddistriktet. Den indsats skal forstærkes, fordi skolen dermed kan komme til at spille en central rolle for læring, trivsel og sammenhold i kvarteret. At det ved energisk og målrettet arbejde kan lykkes dokumenteres fx af Bavnehøj Skole og Amager Fælled Skole, der begge

væsentligt har sænket procenten af tosprogede elever ved at tiltrække de etsprogede, der rent faktisk bor i området.

FORSLAG

Der skabes **vidensdeling mellem ledelserne på byens skoler** med henblik på at lave strategier for at øge optaget af elever i grunddistrikterne. Da der kun er 6 skoler i København, som i distriktet har over 50% af familier med anden etnisk herkomst, vil man ved forbedring på dette område kunne løse flere af de udfordringer, der er nævnt i indledningen.

NETVÆRK

FORSLAG

Hvis de gode erfaringer og såkaldt best practise skal udbredes, er der lige som på institutionsområdet brug for etablering af styrede netværk på skoleområdet.

1. Der er brug for, at funktionslærerne i **sprogcentre kan mødes min. 3 gange om året** med en centralt placeret konsulent som tovholder. Et årligt seminar, hvor den nyeste viden på området dansk som andetsprog præsenteres, kan stærkt anbefales.
2. Da hele projektet ud over de særlige indsatser forudsætter forbedringer på det generelle niveau, vil KLF anbefale, at der **centralt ansættes flere kyndige sprogfolk**, idet den nuværende normering med én $\frac{3}{4}$ stilling som læsekonsulent i en by med over 30.000 elever er alt for lidt og faktisk uansvarligt.
3. For at kæde det centrale og det decentrale sammen er der brug for en **yderligere indsats i det eksisterende netværk mellem læsevejlederne på skolerne**. Det skal sikres, at *alle* netværk i områderne fungerer optimalt, og der skal organiseres et antal fælles seminarer/konferencer for alle.
4. Der skal være større opmærksomhed på både den læsemæssige og den sproglige indsats på **mellemlinjen**, fordi det netop er dér, hvor de svagest funderede børn bliver hængt af.
5. **Lærerne i modtageklasserne** oplever at være havnet i et vakuum. Vi vil derfor foreslå, at der **genoprettes et netværk**, som kan bidrage til både erfaringsudveksling og et fagligt løft i form af blandt andet to årlige seminarer.
6. Der er behov for et **styrket samarbejde mellem BUF og BIF**, hvilket både skal ske på topplan og ved skabelsen af nogle tværgående netværk.

EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE

København har de senere år gjort en forbilledlig stor og konstruktiv indsats m.h.t. efteruddannelse af lærere i Dansk Som Andetsprog. Den linje bør fastholdes al den stund, at der kommer nye lærere til, og fordi nogle af de hidtil uddannede ikke længere er i funktion.

Der bør derfor foretages en nøjere analyse af efteruddannelsesbehøvet og sikres, at flest mulige lærere virkelig er godt uddannede til at klare de store udfordringer.

BEHOV FOR AFKLARING

Der skrives i Bilag 1 på side 5, at 49% af de tosprogede børn forlader folkeskolen uden tilstrækkelige læsefærdigheder i.f.t. at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Hvordan kan så 73% af de 15-19 årige drenge med ikke-vestlig herkomst have gennemført eller være i gang med en ungdomsuddannelse? Der er noget, der ikke rimer, så det vil være ganske nyttigt at få en forklaring på denne uoverensstemmelse.

CREDO

´Integrationsindsatsen´ er et stort skridt i den rigtige retning. For at give udviklingen mest mulig rygvind, er det afgørende vigtigt, at det centrale led forstærkes samtidig med, at de udførende led aktivt inddrages. Idet vi i Københavns Lærerforening forventer også at blive anvendt som brobyggere, inspiratorer og formidlere, ser vi frem til at medvirke i et spændende løft for byens børn og unge.

På vegne af Københavns Lærerforening

Jan Trojaborg

formand

16. maj 2011